

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תקנ"ג
ערב ש"ק פ' בא, ד' שבט ה'תשס"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" – בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שנת הק"ג להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ושנת הג"ן לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

לזכות

אודלה תחי

לרגל הגיעה לגיל המצוות לאויש"ט,
ביום ר"ח שבט, הי' תהא שנת סגולות המשיח

ולזכות אחי' ואחיותי' שיחיו

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' אלחנן הלוי וזוגתו מרת חוה פייגל שיחיו שגלוב

Eli Shagalov

B"H

HAIMISHE DRIVER
CAR SERVICE

24 Hour Service
15 Passenger Available

CellPhone: (323) 842-3666
Email: haimishedriver@yahoo.com

ב"ה

3 דבר מלכות

משה אומר שהנה בא משיח ואעפ"כ רועדים מהגויים! / משיח ש"פ בא החשלו"ז

8 זמן הגאולה

החידוש דדורנו לגבי כל הדורות שלפני זה / פ' השבוע באור הגאולה

11 ניצוצות של משיח

חשיבות הצעקה משיח נאו בקול רעש גדול ובשירה / קטעים קצרים ופחגמים בעניי גאולה

12 וילחום מלחמת ה' - וינצח

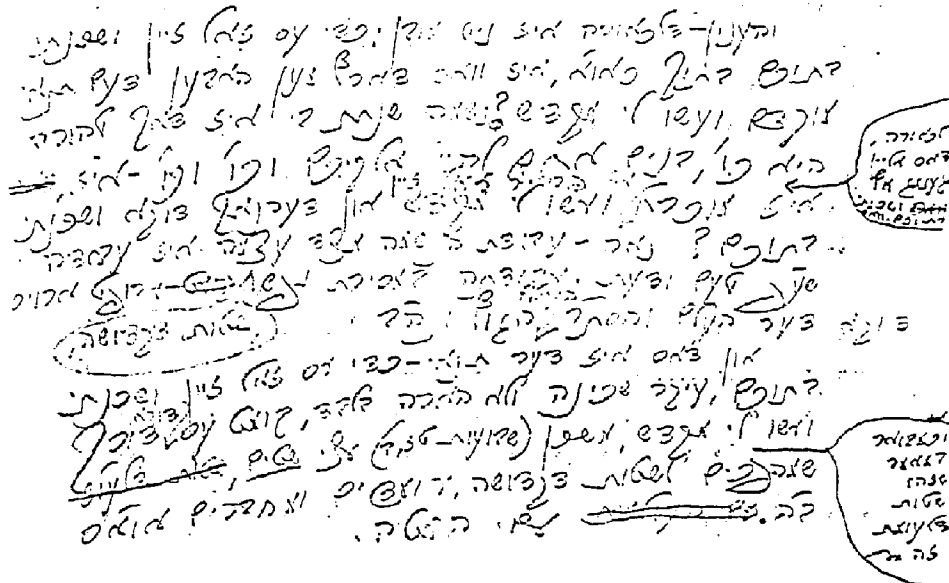
אלו השותקים - הם בגדר "כבשו פניהם בקרקע" / שיחוח בענין שלימות העם והארץ

15 כתי"ק - פרסום ראשון

ההכרח בשמות דקדושה / צילום מיוחד מהגהת הרבי על שיחת ש"פ בשלח י"ג שבט החש"א

ההכרח בשטות דקדושה

לקראת יו"ד שבת שיחול בשבוע הקרוב, הננו מביאים בזה צילום (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א על שיחת ש"פ בשלח, י"ג שבט ה'תשי"א (הקטע המדובר נדפס ב"שיחות קודש" תשי"א (הוצאת תשנ"ט) ע' 153)

להלן פענוח הכתי"ק:

והענין - דלכאורה איז ניט מובן: כדי עס זאל זיין ושכנתי בתוכם בתוך כאו"א, איז וואס דארף מען האבען דעם תנאי מוקדם ועשו לי מקדש? נשמה שנתת בי איז דאך טהורה היא כו', בנים אתם להו' אלקיכם וכו' וכו' - איז, לכאורה, דאס אליין ענגוג אויף ושכנתי בתוכם. וואס איז מוכרח אז פריער זאל זיין ועשו לי מקדש און דערנאך דוקא ושכנתי בתוכם? נאר - עבודת הנשמה מצד עצמה איז עבודה שע"פ טעם ודעת. עבודתה במסירת נפש, שטות דקדושה, רופט ארויס דוקא דער העלם והסתור העולם הגוף ונה"ב.

און דאס איז דער תנאי - כדי עס זאל זיין ושכנתי בתוכם, עיקר שכינה ולא הארה בלבד, קומט עס דוקא דורך ועשו לי מקדש, משכן (שבועות טז, ב) עצי שטים, וכמבואר במאמר שזהו שטות דלעומת זה שמהפכים לשטות דקדושה, עומדים ומחברים או"ס ב"ה עם המטה.

צדור ברכות "מזל טוב"

בשמחה ובהתרגשות רבה נשגר בזה את ברכותינו ואיחולינו לידידינו היקר, משפיע ישיבת חבי"ד בחיפה, מרביץ תורה ברבים, משקיע זמנו ומרצו בזירוז התגלותו השלימה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לעיני בשר תיכף ומיד, חבר מערכת הקונטרס

הרה"ת אורי למברג שיי ורעייתו הנכבדה

לרגל הולדת בנם בכורם שיי בשעה טובה ומוצלחת

יהייר שיוכו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ש מתוך הרחבה רבה בגוי"ר, וירו ממונו רוב נחת יהודי חסידי אמיתי תמיד כל הימים, ויוכו - בתוך כלל ישראל - לראות תיכף ומיד בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א למטה מעשרה טפחים, בגאולה האמיתית והשלימה, "נאו"

אלה ש"כבשו פניהם בקרקע" ואלה שהרימו יד נגד "דבר הוי' זו הלכה", צריכים לתאר לעצמם כיצד הם באים לבית דין של מעלה, ושואלים אותם האם כוונתם בהצבעה היתה (רק) כדי להשיג "הישג דתי" מבלי שהיו מודעים לחומר הענין, וזאת למרות שניתן לפרש את שתיקתם כהודאה בענין שהוא היפך מ"דבר ה'" – "מדשתק" הרי זו ראי' ש"אודי' לי", או שמא הם ידעו מהכל אלא שלא יכלו להתאפק בחושבם שלאחמ"כ הם יכתבו מאמר ארוך בעיתון כדי להסביר כיצד הם הצילו את כלל ישראל (ע"י שנמנעו בהצבעה), למרות שהם יודעים כי מעשה זה הוא היפך מ"דבר הוי' זו הלכה", העיקר שלפי שעה תהי' להם ה"נופת תטופנה"!!!

וכאשר יערכו חשבון ויתבוננו בשני סיפורים אלו של שמעון בן שטח, הם יתפסו את עצמם לבד וכו' ובמילא לא יהי' צורך לקחת מזמנם של יהודים באחרון-של-פסח כדי לדבר אודות ענינים אלו וכו'.

זהו הרי דבר ברור שמישיח מגיע, ודבר ברור הוא ש"אמת מארץ תצמח" – האמת תתגלה, ואזי הם יתמלאו בושה...

ה. ויה"ר שהקב"ה יעזור להם להצליח לתפוס עכשיו באיזה מעמד ומצב הם, כל אחד מהם, ושברגעים האחרונים של הגלות הם יתעוררו ויצטרפו לאלו המגינים – מתוך שמחה – על "דבר ה' זו הלכה", בכל התרי"ג מצוות, ועאכו"כ על חמורות שבחמורות, ולכל היהודים תהי' אריכות ימים,

ויקויים "קץ שם לחושך", ושמישיח צדקנו יבוא בקרוב ממש, ויוליכנו קוממיות לארצנו "ביד רמה", בריש גלי, ומתוך שמחה רבה ונפלאה.

(קטעים משיחת אחרון של פסח ה'תשל"ד - בלתי מוגה)

המדור מוקדש

לעילוי נשמת

ח'יה מושקא ושטערנא אסתר ע"ה בנות - יבלחט"א - הרה"ח ר' אפרים זאב שמואלי שיהי'

נלב"ע ביום כ"א מנחם-אב ה'תשס"ד

ולע"נ הוריו: ר' ברוך אשר ב"ר זאב ע"ה שמואלי - נפטר ביום ש"ק פ' בהעלותך, י"ד סיון ה'תשס"ג

ומרת גי'שא גני' בת ר' אפרים ע"ה - נפטרה ביום ש"ק פ' ויחי, ט"ז טבת ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

המדור הבא מוקדש לעילוי נשמת האשה

מרת מרים בת ר' אליהו וג'מילה ע"ה אלבז

נפטרה במוצאי שבת קודש פ' בלק, אור לט"ו תמוז ה'תשס"ד - ת. נ. צ. ב. ה.

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נרבת: מרים, מרדכי, יעקב ודניאל בני מאיר ופרלה שיהיו לוי

משה אומר שהנה בא משיח ואעפ"כ רועדים מהגויים!

בשעת מכת בכורות היו יהודים שהשאירו מצריים בבתיהם, והיו שאף הלכו לבתי המצריים! זאת למרות שהכירו את רשעותם ● עד"ז רואים עכשיו: משה אומר ש"הנה הנה משיח בא" והגאולה תבוא, ואעפ"כ באים יהודים שיש להם 'רגש-נחיתות' בפני הגוי, רודפים אחריו, מכניסים אותו לבית יהודי בין יהודים, ונותנים לו נייר שהוא "יהודי"! ● מעולם לא היה מעמד ומצב גרוע כהיום, שתלויים כל-כך הרבה בגויים ומצב זה אינו מצד הגויים, אלא מצד היהודים שהחליטו לרעוד מהגויים ● והרכנים שותקים ובכועל לא עושים מאומה – הנהגה זו היא בגדר "כבשו פניהם בקרקע"! ● משיחת ש"פ בא ה'תשל"ו – בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"

רואים מיד את רשעותו: זה עתה נתמנה למלך ועוד לא עשה כלום בעניני הנהגת המדינה, הדבר הראשון שעושה הוא: "הבה נתחכמה לו"³ – צרות לבני ישראל, ומכך גם הוראה לימינו אלה שכל כוונת הגוי היא "הבה נתחכמה לו".

וכך גם לפי דעה הב' שהי' זה אותו המלך אלא "שנתחדשו גזרותיו", גם אז רואים את רשעותו: אע"פ שיוסף עשה טובה עבורו ועבור כל ארץ מצרים, שהצילם מרעב עי"ז שקיבץ את התבואה בשני השבע⁴, ועד"ז יעקב ברכו שיעלה הנילוס לפניו (כדברי רש"י⁵), למרות כל זאת הוא אומר אח"כ "לי יאורי

א. בפרשתנו על הפסוק¹ "ולא יהי' בכם נגף", מפרש רש"י: "אבל הווה הוא במצרים. הרי שהי' מצרי בביתו של ישראל – יכול ימלט, תלמוד-לומר ולא יהיה בכם נגף אבל הווה במצרי שבבתיכם. הרי שהיה ישראל בביתו של מצרי – שומע אני ילקה כמותו, תלמוד-לומר ולא יהיה בכם נגף".

מזה מובן, שבשעת מכת בכורות היו יהודים שהשאירו מצריים בבתיהם, והיו יהודים שאף הלכו לבתי המצריים!

זאת למרות שהכירו את רשעותם של המצרים עוד מהזמן ד"ויקם מלך חדש"²,

[וכשתי הדעות בפרש"י² (רב ושמואל): לדעה הא' שהי' זה מלך "חדש ממש", הרי

(3) שם, י.

(4) מקץ מא, מח-ט. וראה שם נז. ועוד.

(5) ריגש מז, י.

(1) יב, יג.

(2) שמות א, ח.

ואני עשיתיני⁶, ומתנהג באופן דכפוי טובה, היינו משלם רעה תחת טובה⁷, גוזר גזירות על בני ישראל, ומלביש זאת בטענות שכליות וכו' כמסופר בתורה⁸

ובני⁹ ראו כבר שהקב"ה נתן למצרים תשע מכות, ושירי פרעה טענו בפניו "עד מתי יהי זה לנו למוקש"⁹ – שזאת טענו לא פראי-אדם, אלא חכמי פרעה – אעפ"כ, הולך יהודי ומזמין מצרי לביתו כי הוא רוצה למצוא חן בעיניו, בגלל שמרגיש נחות כלפי הגוי!

ובפרט שלא מדובר על סתם גוי אלא גוי בכור, ולכן – כיון שברצונו למצוא חן בעיני הגוי – מזמינו לביתו, מושיבו בראש השולחן, נותן לו נייר שהוא "יהודי"¹⁰ ואומר לו "אחינו אתה! וכיון שאותו יהודי מתבייש ביהדותו, לכן אינו אומר לגוי שישנה דרך להתגייר ולהיות מ"ערב רב עלה אתם"¹¹, אלא מכניסו אליו הביתה!...

ב. ולכאורה, הרי מדובר על בית יהודי ("א"י אידישע הויז") שבו ישנו "הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות"¹², והיהודי אוכל קרבן פסח "צלי אש ומצות על מרורים"¹³, זאת אומרת, שבחיינו הפרטיים הוא יהודי דתי; אך כשמביטים אל תוך הבית לראות מי יושב על-יד השולחן, רואים... אהה – יושב שם מצרי!

ומכיון שמלאך הרואה את "הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות" אינו יכול לבחון

ולהבדיל (בין היהודי למצרי)¹⁴, במילא מטריחים את הקב"ה בכבודו ובעצמו שיבוא ויראה מה קורה בבית, וכאשר הקב"ה בא – הוא רואה שיושב מצרי בראש השולחן והיהודי מביא לו לאכול מקרבן פסח!

ממה-נפשך: אם הנך יהודי דתי, שלכן אתה אוכל קרבן פסח – הרי משה צוה "כל בן נכר לא יאכל בו"¹⁵? ואם אינך שומע בקול משה – מדוע אתה מקריב קרבן פסח?!

ועד? לאיך גיסא (בנוגע ליהודים שהלכו לבתי המצרים): בני ישראל הרי זוכרים ש"יעבידו מצרים את בני ישראל בפרך"¹⁶, ועד עתה הקב"ה כבר נתן למצריים תשע מכות ומשה אומר שעוד מעט תבוא המכה העשירית – מכת בכורות, ואלו הם הרגעים האחרונים של הגלות שמיד אחריהם "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם"¹⁷ – ואף-על-פי-כן ישנו יהודי שאינו רוצה להיות בין יהודים, הולך לבית מצרי ומעמיד את עצמו בסכנה!

והרי אותו יהודי לא למד את פירוש רש"י הנ"ל¹⁸ שאפי' יהודי שהי' בבית מצרי ניצל ממכת בכורות, ולמרות זאת מעמיד את עצמו בסכנה והולך לבית של מצרי, אף שידוע שזה עלול לפגוע בו!

אך אעפ"כ כיון ש"ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא"¹⁹, הלך הקב"ה לבית המצרי והציל את היהודי ממכת בכורות.

וכפי שהמדרש מספר²⁰ שהיו יהודים שלא רצו למול עצמם עד שהגיע הזמן דקרבן פסח,

14) ראה פרש"י שם, כב – ד"ה ואתם.

15) שם, מג.

16) שמות א, יג.

17) נוסח ההגדה פיסקא מצה זו ושם לפני"ז פיסקא ויוציאנו.

18) הובא בתחלת סעיף א'.

19) סנהדרין מד, א.

20) שמו"ר פ"ט, ה.

בגלוי. ועאכו"כ כאשר אלו (שאודותם מדובר היום) אינם סמוכים איש מפי איש עד משה רבינו, ויתכן מאוד הם נוגעים בדבר.

וכל אלו ששותקים עכשיו ואינם מוחים ע"כ, אינני רואה כל סיבה מדוע שהם לא יכנסו לסוג ד"כבשו פניהם בקרקע"!

ומה שטוענים שאין לדעת אם הם יצייתו (לקול המחאה) או לא, הרי אין בכך כל תירוץ, שהרי מסיפור הגמרא במסכת שבת (נה, א) מובן, שגם כאשר הי' ברור שהמחאה לא תועיל, עדיין היתה טענה קשה על אלו שלא מחו, משום שאע"פ ש"לפניך גלוי" (שהמחאה לא תפעל מאומה) אבל "להם מי גלוי"? במילא, חל בכל מקרה חיוב למחות, ובפרט בענין זה שבו קרוב לודאי שהמחאה בפירוש כן תועיל.

ויש להדגיש: אין בכך כל פגיעה בכבודם של אותם תלמידי חכמים (שאינם מוחים), וזאת משום שלפי היכרותי עם אותו תלמיד חכם אינני מאמין שהוא נתן רשות להמנע מלומר את דבר ה' בגלוי, ובודאי הוא יודע את הגמ' הנ"ל מה היתה התוצאה מענין ד"כבשו פניהם בקרקע", ובמילא כל הענין בטל, ואם ישנה בכל זאת איזו-שהיא אחיזה (לשאלה) הרי זה משום שמתחלה שאלו אותו "שלא בדרא דאונא" [= שלא מן הענין], ובמילא קיבלו מענה לפי השאלה, ולאחמ"כ – "ויצא העגל הזה".

לסיכום ההוראה הכללית מסיפור זה: צריכים לומר בגלוי את דבר ה' בכל הענינים ולא לתת שום יד לענין שהוא היפך מ"דבר ה' זו הלכה", הן בענין ד"מיהו יהודי", הן בענין של "גיוס נשים", הן לגבי "היתרי עבודה בשבת" והן לגבי "ניתוחי מתים" וכו' – יש לומר את האמת כפי שהיא.

הרי דבר ברור שמישיח מגיע, ודבר ברור הוא שהאמת תתגלה,

ואזי הם יתמלאו בושה...

ד. [.] ישנה עוד בחינה המובאת ב"מדרש מי השולח" (זהו מדרש שלא הגיע לידינו אך הוא מובא בספרים ברי סמכא), ושם ישנו סיפור מתקופתו של שמעון בן שטח:

הגיע פעם לשמעון בן שטח אברך שלא הסתדר עם היצה"ר שלו ועם תאוותיו, וביקש ממנו שיתן לו עצה לכך. אמר לו שמעון בן שטח – אתן לך עצה קלה: אל תוציא מפיך דבר שקר ותמיד תאמר את האמת. כשהלה הסכים, אמר לו שמעון בן שטח שלא די בהסכמתו אלא עליו להשבע שהוא אכן יעשה כך. נשבע האברך והלך לדרכו.

לאחר זמן הופיע היצה"ר והחל בפעולותיו: יום אחד ראה הנ"ל שבבית שכנו אין איש, הוא נכנס לבית, רוקן את תכולתו והחביא זאת במקום מסתור. לאחר-זמן קצר הוא "תפס" שמיד כשהשכנה תחזור ותראה שביתה ריק לגמרי היא תעשה רעש ותבוא לשאול אותו אם ידוע לו מה קרה כאן, והיות שהוא נשבע לא לומר דבר שקר אזי לא יוכל לומר שאינו יודע, אלא יהי' מוכרח לומר שהוא כן יודע, וכשהיא תשאל אותו מה הוא יודע – יהי' מוכרח לומר את האמת ולהחזיר לה הכל, ואזי יספוג בזיונות וכו'... לכן, הוא הלך מיד והחזיר את כל הכלים חזרה לביתה.

מסיפור זה ניתן ללמוד גם הוראה לעניננו:

6) יחזקאל כט, ג. וראה ד"ה באתי לגני השי"ת ספ"ז.

7) ע"ד ל' הכתוב מקץ מד, ד. תהלים לח, כא. ועוד.

8) נת' בארוכה בהתוועדות שלפני"ז (ש"פ שמות תשל"ו) ונדפס בלקו"ש חט"ז ע' 1 ואילך (וראה שם הביאור בהרחבה בטעם הבאת ב' הדעות בפרש"י).

9) פרשתנו י, ז.

10) הכוונה לחוק האומלל "מיהו יהודי".

11) שם יב, לח. ועד"ז שם, לז.

12) שם, כג.

13) שם, ח.

אלו השותקים - הם בגדו "כבשו פניהם בקרקע"

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. כאשר מתאספים (חברי הכנסת בא"י) ומצביעים בענין שהוא נגד "דבר ה' זו הלכה", יש לעמוד ולהכריז את חכמת ה' כמו שהיא בגלוי, ולעשות זאת מתוך שמחה - כהמשך הכתוב "חכמות בחוץ תרונה", ולא לפחד שמא "יסנטו לו באף" ("ער וועט כאפן א שנעל אין נאז") כתוצאה מזה, אלא הוא צריך לשמוח על-כך שהעמידו אותו במקום כזה הנקרא "חוץ", כדי שתנתן לו ההזדמנות להכריז בגלוי: "התורה הזאת לא תהא מוחלפת!" במילא, אסור לו להימנע מהצבעה, אלא עליו לומר זאת בגלוי, ולא להתנהג באופן ד"כבשו פניהם בקרקע", כבסיפור הגמ':

במס' סנהדרין (יט, טע"א) מספרת הגמרא על שמעון בן שטח והסנהדרין כשבאו לדון את עבדו של ינאי המלך בפניו, והיו צריכים לומר למלך לעמוד (כפי שהדין מחייב) אזי הסנהדרין "כבשו פניהם בקרקע". הגם שמדובר באנשי הסנהדרין ש"סמוכין איש מפי איש" עד משה רבינו, ובודאי שהם היו ראויים להיות סנהדרין, אעפ"כ, אומרת הגמ' שהנהגתם זו באופן ד"כבשו פניהם בקרקע" היתה הנהגה שאינה מתאימה, וכמסופר שם מה שמעון בן שטח אמר להם ("בעלי מחשבות אתם יבוא בעל מחשבות ויפרע מכם") וכפי שהגמ' מסיימת על הענין הבלתי-רצוי שאירע לבסוף ("בא גבריא לחבטן בקרקע ומתו").

לשם מה הגמרא מספרת לנו זאת? כדי שבנ"י ידעו אשר הנהגה ד"כבשו פניהם בקרקע" נותנת יד לענין שהוא היפך מ"דבר ה' זו הלכה", ואסור להימנע מלומר את דבר ה' בגלוי.

ומה שרוצים להסביר ששאלו שאלה זו אצל פלוני כו' - אין זה תירוץ כלל, ובודאי שזה בטל ומבוטל, שהרי גם הוא מודע לגמרא הנ"ל אודות שמעון בן שטח ש"כבשו פניהם בקרקע" ומודע למה שהגמ' אמרה ע"כ, וא"כ לא יתכן שהוא יורה לשתוק ולהמנע מההצבעה כו'; לא יתכן שכאשר מדובר אודות ענינים שיש לקרוע עליהם קריעה, ר"ל, יאמרו שאפשר לשתוק וכו', שהרי עי"ז נותנים יד לאלו הלוחמים נגד ה"דבר הוי' זו הלכה"!

[.] יתכן שיאמרו דבר אחד ולאחמ"כ יבוא השני ויפרש זאת באופן אחר לגמרי, לא כפי שהתכוונו מלכתחלה, אבל לא יתכן כלל שכאשר ישנה הצבעה בנוגע לענינים שהם היפך מ"דבר הוי' זו הלכה", יתנו רשיון לומר "שישו בני מעי" - אני אשתוק ואתנהג באופן ד"כבשו פניהם בקרקע" ולא אומר את דבר ה' בגלוי כמו שהוא, ומסתמא במשך הזמן זה יתברר!

ג. אשר על כן, אינני רואה כל סיבה לפחד לומר בפירוש שאסור להמנע בהצבעה נגד ענין שהוא היפך התורה, ובמיוחד לאחרי שכבר נודע לנו מה שמעון בן שטח אמר לאלו ש"כבשו פניהם בקרקע", שזו הרי גמ' מפורשת, ואין להתבייש לחזור על-כך אלא אפשר לומר זאת

העונש!...

ועד"ז בנוגע לענינו: הקב"ה כבר נתן למצריים תשע מכות, ואעפ"כ הולך יהודי לביתו של המצרי!

ד. כיצד הגיעו (כיום) למצב כזה - עי"ז שעוברים על "לא תוסיפו"²⁶ הרי זה גורם שיעברו אח"כ על "לא תגרעו"²⁶: אומרים שעכשיו זה הזמן ד"אתחלתא דגאולה", ואח"כ אומרים שכל שטח שמחזירים (לערבים) הוא 'הישג דתי' עד שאח"כ זה נהי' 'הישג צבאי'... מחזירים גבולות בטוחים, שדות נפט וכו', וכל זה נקרא בפיהם 'הישג דתי', ולבסוף אומרים שזוהי "אתחלתא דגאולה"!

יהודים נמצאים בגלות 19 מאות שנה - האם בשביל מעמד ומצב זה היו בני ישראל בגלות כל-כך הרבה זמן?!

מעולם לא היה מעמד ומצב גרוע כהיום, שתלויים כל-כך הרבה בגויים. ומצב זה אינו מצד הגויים, אלא מצד היהודים עצמם שהחליטו שצריך לרעוד מהגויים. מעולם לא הי' מצב כזה שפל שיהיו 'עבדים כנענים'!

אולם כיון שמתבייש לומר שהוא 'עבד כנעני' - לכן אומר שזה 'הישג דתי'!

החליטו למסור כל שטח שרק יבקשו, אלא שבתחילה יעמידו פנים כאילו עומדים חזק על דעתם, אך בפועל יתנו כל מה שיבקשו, רק שימשכו זאת זמן ארוך.

- מדוע צריכים סתם למשוך את הזמן? ככל שמושכים יותר את הזמן ישנו עוד פצווע, ופעמים אף גרוע מזה, רחמנא-ליצלן!

ועל הכל אומרים שאלו הם 'הישגים דתיים'!... - אם היו אומרים זאת בשם "קארל מארקס"²⁷ - מהיכא-תיתי, אך הם אומרים

ורק כאשר ריח הקרבן התפשט בכל מצרים והם חפצו לאכול מהקרבן פסח, אך לא יכלו מאחר שמושה צוה "כל ערל לא יאכל בו"²¹, אזי באו למושה ואמרו לו שמסכימים למול עצמם כדי שיוכלו לאכול מקרבן פסח... ונמצא שגם כשכבר הסכימו למול עצמם - עדיין ישבו בבית המצרי!!

ג. עד"ז רואים עכשיו:

אע"פ שמושה אומר "הנה הנה משיח בא" ("אָט אָט קומט משיח") והגאולה תבוא, באים יהודים שיש להם 'רגש-נחיתות' ("אַראָפּגעפּאַלן ביי זיך") בפני הגוי, רודפים אחריו ומכניסים אותו לבית יהודי בין יהודים, ונותנים לו נייר שהוא "יהודי"¹⁰!

ע"ד הצחות - נהגו פעם לספר על מלמד שלמד עם ילד את הסיפור דמכירת יוסף. ובהקדים - המלמדים בעבר לא היו כמו המלמדים היום שמפרשים את הפסוק ואח"כ נפטרים לשלום ("מ'טייטשט אָפּ דעם פסוק און דערנאָך זאָגט מען אַ גוטן טאָג")... אלא היו מסבירים היטב ומציירים לילד כיצד זה אירע וכו' - וכאשר המלמד למד עם הילד את הסיפור דמכירת יוסף²², זה נגע מאוד לילד - היתכן! יוסף הי' בן זקונים ויעקב "עשה לו כתנת פסים"²³, ואח"כ כאשר יעקב שלחו לראות את שלום אחיו²⁴ הם זרקוהו לבור ש"נחשים ועקרבים יש בו"²⁵ - עד שהתחיל לבכות!

כאשר למדו שוב את סיפור מכירת יוסף בשנה הבאה, תמה הילד ואמר: היי! מה אתה הולך לשם שוב? הרי בשנה שעברה כבר היית שם ואתה יודע מה עשו לך, ומדוע הנך הולך לשם עוד פעם?! אם אתה הולך הרי שמגיע לך

(21) פרשתנו יב, מח.

(22) וישב לז, כו-כז.

(23) שם, ג.

(24) שם, יג-יד.

(25) שם, כד ופרש"י.

(26) ואתחנן ד, ב.

(27) מייסד תורה חברתית הדוגלת בביטול רכוש הפרט ובהספקת עבודה ומחי' לכל. וראה עוד עד"ז ב"יחי המלך" שלד ע' 6.

זאת בשם התורה!

ה. כבר עברו חמש שנים מה"רעש" שעשית²⁸ על כך שהחליטו למסור את ירושלים העתיקה (ורק מחפשים נוסח שלא ינקר את העינים, כדי שלא יורידו אותם מהכסאות) – ואמנם הטובים שבהם שותקים לכל-הפחות, אך אחרים רוצים להכחיש ולומר שאין זה נכון ולא חושבים על דבר כזה וכו'.

עתה רואים שהם ניסו לראות מה "דעת הקהל" בענין זה: אחד פירסם את דעתו האישית – לא רשמית בשם הממשלה – שצריך לעשות את ירושלים עיר לשלש דתות (זהו הנוסח שמצאו כדי למסור את ירושלים העתיקה); לאחר-מכן אחד מחברי הממשלה פירסם באופן רשמי שזו דעתו, ומראש הכינו הכחשה – כדי שאם יעשו מזה רעש יפרסמו מיד הכחשה שהוא אף פעם לא אמר כך...

רצו לראות מה תהי' תגובת הקהל בשעה שיפרסמו דבר כזה – וראו שזה לא נורא, היות ואין פוצה פה ומצפץ! כבר עבר שבוע שלם ולא מחו על כך, ואפילו אם מישוה מחה הי' זה רק בקול דממה דקה.

וזה שרושם גויים כיהודים מתפאר שירושלים היא "עיר השלום" שיהודים וגויים חיים בה יחד, בה-בשעה (פעם גרו בה 65,000 ערבים, והיום מסתמא) גרים בה 70,000 ערבים, ולא יותר מ-300-200 משפחות יהודים! ומוסיפים ואומרים שהסיבה לכך היא משום שיהודים לא רוצים להתיישב שם; אך האמת היא, **שלא מאפשרים ליהודים להתיישב שם!**

ועל הכל אומר שזה "הישג דתי": הוא נותן פיסת נייר עם חתימתו שעלי' ניתן לרשום מה שרוצים, ושזה ע"פ תורה! ועד"ז נותן נייר לגוי שהוא יהודי, ואומר שזה עליו ועל צוואריו, והאמת היא שזה אכן **עליו ועל צוואריו!**

(28) ראה ב"יחי המלך" שם ע' 3 ואילך.

וכאמור, הצרה היא שכולם שותקים ואין פוצה פה ומצפץ!

ומדוע מדברים על זה עכשיו? – מכיון שאולי זה יעזור במשהו, ע"ד הרעש שעשו בנוגע ל"מיהו יהודי" שפעל סגירת כמה בתי חרושת וכו' לגיור שלא כהלכה²⁹, וכמה פעמים פעלו שיהי' גיור חוזר [כהלכה], ונוסף לכך זה גם פעל שהוא יודע כבר שאין לו מה להתפאר בזה, ועתה הם משתדלים לעשות זאת בחשאי, ואין להאריך בדברים המצערים.

1. המצב כיום הוא חושך כפול ומכופל, ואעפ"כ "שמים חושך לאור"³⁰ ואומרים שזוהי "אתחלתא דגאולה"! הם נמצאים זמן כה רב בחושך עד שאומרים שאין זה חושך אלא אור, וכידוע הסיפור³¹ על קבוצת אנשים שישבו פעם זמן רב במקום חשוך, ואח"כ כשנכנס לשם אדם אחר ואמר שהם יושבים בחושך, נענו ואמרו לו שאין זה חושך אלא אור! והסיבה לזה – מכיון שישבו בחושך זמן כה רב עד שחושבים שזה בכלל אור.

לכל דבר הרי יש שרש בקדושה, ובענינו – מה שאומרים על חושך שהוא אור – שרשו בקדושה הוא: מכיון שהכוונה העליונה היא להפוך את החושך לאור ומחומריות העולם לעשות שתהי' גשמיות ולא חומריות, ומגשמיות העולם לעשות כלי לרוחניות, עד

(29) ראה "יחי המלך" רצב ע' 26 ואילך.

(30) ישעי' ה, כ.

(31) ראה אג"ק כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"א ע' תפב אודות מרתף בעיירה קרמנטש'יק ("קרעמענטשוקער קעלער"): "על א' החסידים הראשונים (ראה לקו"ש ח"ב ע' 621 – בשם ר' הלל מפאריטש) שבימי הקיץ בימי החום ירד למרתף הבית להצטנן, בירדו שמה הנה לרגע ראשונה נחשכו ראות עיניו, אמר לו אחד מחבריו, כי כן הוא הטבע שכאשר יוצאים ממקום אור בהיר למקום כזה הנה לרגע הראשונה נחשכו הראות ואח"כ חוזרים כבראשונה. השיבו החסיד: טועה אתה ידידי בזה טעות עקרי, החשך הוא חשך ולא אור אלא כשיושבים בחשך ומתרגלים בו אז נדמה שהוא אור".

חשיבות הצעקה משיח נאו בקול רעש גדול ובשירה

[. . .] זהו גם הטעם מדוע מרעישים ומעוררים שירעישו בענין זה – שמשיח יבוא עכשיו דוקא, ובלשון הרמב"ם ש"מיד הן נגאלין" דוקא, ומרעישים – שיאמרו ויצעקו זאת, ודוקא באופן של שירה אדירה, ושזה יגיע גם לאלו ש"בשם ישראל יכונה" שיאמרו זאת גם בלשונם, וההד יפעל גם עליהם שיקלטו זאת ("דערהערן"), עד שיפעל בהם התעוררות – שעוד קודם שלמדו לשון הקודש או אידיש – השפה שנתקדשה ע"י אמירת דברי תורה מרבותינו נשיאינו, מתחיל מהבעש"ט – שגם הם יוכלו כבר להגיד בלשונם, בכל מקום ומקום, שרוצים משיח עכשיו!

ולא רק לרצות ולחשוב על-כך או לומר זאת בניחותא, אלא להגיד את זה בקול רעש גדול ובקול שירה וזמרה – היות ועי"ז שעוסקים בזה בלהט ובאופן כזה שרוצים את משיח עכשיו – הרי זה כמו אבר שממשיך אור וחיות, ופועל שמשיח אכן יבוא עכשיו.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ בא ה'תשמ"א – בלתי מוגה)

לומר שעדיין נשאר ניצוץ שלא נתברר... – דבר מושלל לגמרי!

במשך הדורות היו כמה צדיקים, אשר, בידעם גודל צער הגלות ("שכינתא בגלותא", חב"ד'ניק בגלותא, וסתם יהודי בגלותא), רצו לדחוק את הקץ. וגילו להם מלמעלה שאם ידחקו את הקץ ישארו ריבוי ניצוצות שלא נתבררו עדיין (מפני קוצר הזמן), ועי"ז פעלו לדחות את הקץ לזמן מאוחר יותר וכו'. אמנם, בימינו אלה, בודאי נשלם כבר הבירור דכל הניצוצות, שכן, לאחר אריכות הגלות יותר מ-1900 שנה, טוענים בנ"י: כמה השיעור לחכות... ("וויפל איז א שיעור צו ווארטן") עד כמה השיעור לומר שעדיין נשאר ניצוץ שלא נתברר... – דבר מושלל לגמרי! בודאי נתבררו כבר כל הניצוצות מבלי שיחסר ח"ו אפילו ניצוץ אחד ויחידי, וכיון שכן, לא שייך לדחות את הקץ, ותיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ליל יו"ד שבט ה'תש"נ – בלתי מוגה)

המדר מוקדש

לזכר נשמת הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי

רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך ריבוי שנים – נפטר ביום ג' אייר ה'תשס"ג לסדר "אמור אל הכהנים"

יה"ד שתיכף ומיד יקויים העידן "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמיתית והשלימה

- זה מעורר עוד יותר חזק את הגעגועים לגאולה.

והחידוש של הגאולה הוא בכך, שהגילוי ד"אתפריעו כל נהורין" יהיה גם בגשמיות העולם הנראה לעיני בשר, במקום זמן גשמי, שייעשה דירה לו ית' בתחתונים. ואדרבה: בזה מתבטאת ("באשטייט") השלימות גם של הרוחניות (שלכן לע"ל הנשמה ניזונית מן הגוף), משום כך הגאולה בגשמיות תביא גאולה בכל העולמות והדרגות למעלה.

ג. [. . .] ויהי רצון, שע"י עצם קבלת ההחלטות בקשר עם יו"ד שבט - כולל, שכל אחד משתתף בכל הפעולות והמנהגים הקשורים עם יו"ד שבט, החל מהתוועדות שעורכים בכל מקום ביום זה, ובשבתות שלפניו ושלאחריו -

שעוד לפני זה יהיה "הקיצו ורננו שוכני עפר", ובעל ההילולא בראשנו, ותיכף ומיד ממש, בפירוש הממשי של "ממש" - כידוע¹⁰ שצדיקים קמים בתחה"מ מיד, וחוגגים יחד איתו את יום ההילולא,

ותיכף ומיד ממש נעשה "בשלח פרעה את העם"¹¹, "ובני ישראל יוצאים ביד רמה"¹² - שיוצאים מהגלות והולכים לארץ הקודש, וירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, ולקדש הקדשים,

ה' ימלוך לעולם ועד¹³.

(משיחות יום ד' פ' בא, ג' שבט, וש"פ בא, ו' שבט ה'תשנ"ב - מוגה, תרגום מאידית*)

(13) שם טו, יח.

(* התרגום הוגה ותוקן מחדש על-ידינו. המו"ל.

(10) חז"א קמ, א.

(11) ר"פ בשלח.

(12) שם יד, ח.

שתהי' הגברת הרוחניות על הגשמיות, אזי כיון שבקדושה ישנו ענין שצריך להפוך את החושך לאור, נשתלשל מכך בלעומת-זה הענין ש"שמים חושך לאור", וכאמור, מאחר שהם נמצאים כ"כ הרבה זמן בחושך - אומרים שהוא אור. אבל צריכים לדעת שזהו חושך כפול ומכופל.

ז. כאשר באים ואומרים לו לרדת מכסאו וללכת לביתו ללמוד תורה ולקיים מצוות, הוא טוען שזהו היפך הדמוקרטי, שהרי יושב על כסאו זמן ארוך ובמילא מוכרח להשאר עליו!

והרבנים³² אינם עושים מאומה! וכששואלים אותם מדוע אינם מוחים וכו', נענים שאין ביכולתם לעשות כלום ללא הוראה מארץ הקודש... - כאשר מדובר בענינים דהיפך הטוב, אינו אומר שנמנע לעשותם ללא הוראה מאה"ק, אך כאשר מגיע לעשיית דבר טוב - אזי אומר שבגלל היותו בחו"ל אינו יכול להתערב בענינים דארץ הקודש, מכיון שיש שם הרבה רבנים!

ובכלל, איך שייך לומר שאינו יכול לעשות ללא הוראה מאה"ק - מדובר בענין ד"לא תעמוד על דם רעך"³³, שפסוק זה נאמר לאו

(32) הכוונה כאן להרבנים בחו"ל, וכמובן מההמשך.

(33) קדושים יט, טז.

ולפועל שותקים ולא עושים מאומה!

הנהגה זו היא בגדר "כבשו פניהם בקרקע"³⁴ - והרי רואים מה התוצאה שהיתה לזה³⁵...

וכאמור לעיל, זו אותה הנהגה שהיתה במצרים כשיהודים הכניסו גויים לבתיהם אע"פ שמשה רבינו אמר להם שתיכף באה הגאולה ("באלד קומט שוין די גאולה");

ועד"ז גם עכשיו: משה אומר שתיכף מגיע משיח, ואעפ"כ מתפעלים מגוי, רודפים אחריו ומכניסים אותו בין יהודים, רחמנא-ליצלן!

ויה"ר שיקויים "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"³⁶, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

(34) ראה שבת קיט, ב. סנהדרין יט, ב. וראה עוד עד"ז במדור "וילחם מלחמת ה' וינצח" שבגליון זה ע' 12 ואילך.

(35) סנהדרין שם: "בא גבריאל וחבטן בקרקע כו".

(36) מיכה ז, טו.

המדור מוקדש

לעילוי נשמת **אורי אהרן יואל** בן **יוסף ארי' לייב** ז"ל - נלב"ע ביום ב' טבת ה'תשכ"ב ולעילוי נשמת **פאולין רות** בת ר' **יצחק** ע"ה - נלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה ולזכות כל בני משפחתם שיחיו - לברכות עד בלי די

המדור מוקדש לעילוי נשמת מרת **חשא** ב"ר **נטע אורי** ע"ה

ובעלה ר' **יוסף ארי לייב** ב"ר **משה באר** ע"ה

ולע"נ ר' **מאיר** ב"ר **צבי ע"ה שנאל**

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ולזכות זוג' - תבלחט"א - מרת **חי' רחל** בת **שפירנצא שנאל**

ולזכות כל בני משפחתיהם שיחיו - לברכות עד בלי די

החידוש דדורנו לגבי כל הדורות שלפני זה

א. ביום זה היתה הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר (נטלו המאורות). אבל לא באופן שנשאר "נטלו" ח"ו, אלא מה"נטלו" נעשה מיד נתלו "שני המאורות הגדולים" באופן נעלה יותר – כידוע שע"י הסתלקות נעשה עלי' וגילוי נעלה יותר (מבחי' "אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין"²), ואז הנשמה "אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיהו"³; וע"י חסידיו ותלמידיו המקושרים אליו כנשמות בגופים כאן למטה בדור התשיעי (תשיעי בתי"ו, ע"ד התי"ז ד"נתלו" לגבי הטי"ת ד"נטלו") – נפעל גם למטה השלימות ד"נתלו המאורות", "אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין" בנשמה בגוף למטה.

מזה מובן החידוש דדורנו – הדור התשיעי לגבי כל הדורות שלפני זה, עד לדור שלפנ"ז (דור השמיני): מכיון שהגאולה לא באה אז בפועל, ה"בא אל פרעה" (הגילוי ד"אתפריעו כל נהורין" למטה) לא היה בתכלית השלימות כנשמה בגוף בריא (היתה הסתלקות הנשמה מן הגוף, וגם הנשמה בגוף היתה במצב ש"הדיבור הוא בגלות" וכו'); משא"כ בדורנו זה – הדור האחרון לגלות ודור ראשון לגאולה – נעשה תומ"י "נתלו המאורות", שלא זו בלבד שלא חסר ח"ו במאורות הגדולים דגילוי תושב"כ ותושבע"פ⁴, אלא אדרבה – מיתוספת שלימות נעלית יותר בזה [לא באופן ד"כבד פה מאורייתא שבע"פ וכבד לשון מאורייתא שבכתב", בהיותו למעלה מזה], באופן שכנשמות בגופים מקבלים בפנימיות ("נעמט מען אויף") "אתפריעו כל נהורין" ש"נתלו" עתה, עי"ז שמיח צדקנו בא מיד, "שלח נא ביד תשלח" וילמד תורה את כל העם כולו⁵, עד "תורה חדשה מאתי תצא"⁶,

וזה פועל את השלימות והעלי' דכל הדורות שלפנ"ז, עי"ז ש"הקיצו ורננו שוכני עפר", ובעל ההילולא בראשון.

חידושו של דורנו לגבי הדורות שלפני זה – רואים בפועל בעבודת הדור: בדורנו זה ניתוסף, עד שלא בערך, לגבי הדורות שלפנ"ז בעבודה דהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, הן בריבוי השפע (הספרים הנדפסים וכו'), והן בעשיית כל העולם, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, לכלי לקבלת ("צו אויפנעמען") האורות הגדולים, הן בנוגע לבני

(1) בראשית א, טז.

(2) ראה תניא פכ"ז ולקו"ת ר"פ פקודי (מזח"ב קכח, ב. ועוד). תו"א ויקהל פט, ד. לקו"ת חוקת סה, ג. וראה ד"ה באתי לגני השי"ת פ"א.

(3) זח"ג עא, ב. הובא ונת' באגה"ק סכ"ז וביאורה (קמו, א ואילך).

(4) ראה של"ה בהקדמתו טז, סע"א. במס' שבעות שלו

קצא, א. וראה לקו"ת שה"ש יא, ד. אוה"ת בראשית יד, א. לו, סע"ב. במדבר ע' מו. מג"א ע' ב'שמא (בהוצאת תש"נ – ע' קמט). נ"ך ע' ריז. ועוד. וראה לקו"ש ח"ל ע' 10 ואילך.

(5) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב. לקו"ת צו יז, א ואילך. ובכ"מ.

(6) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

– ע"י התרי"ג מצוות, והן בנוגע לאוה"ע – ע"י הפצת השבע מצוות בני נח⁷, כך שמאירים את כל העולם עם "נר מצוה ותורה אור" באופן ד"אתפריעו כל נהורין", שכל אחד יכול לקבל את האור כנשמה בריאה בגוף בריא,

עד שרואים בפועל (כמדובר כמ"פ לאחרונה) שאומות העולם בכו"כ מדינות מסייעים לבנ"י בעבודתם (ע"ד ויותר מאשר היה ביציאת מצרים), עד שגם מדינה ההיא שהיתה סגורה ומסוגרת ריבוי שנים, ולא נתנו ליהודים לצאת ממנה, ולא איפשרו להם לקיים תומ"צ בשלימות וכו' – הרי לאחרונה נשתנתה מן הקצה אל הקצה, וכעת לא זו בלבד שמאפשרים ליהודים להתנהג כפי רצונם, ומרשים להם לצאת משם, אלא יתירה מזו – מסייעים להם בכך.

עד שרואים כיום בפועל שנוסף לזה שבנ"י עומדים "הכן כולכם" לגאולה, גם אוה"ע עומדים "הכן כולכם" שבנ"י יצאו כבר מהגלות ללכת לארץ ישראל בגאולה האמיתית והשלימה,

ונשמות בגופים בלי שום הפסק כלל, באים מיד לתכלית השלימות ד"בא אל פרעה" בגאולה האמיתית והשלימה, שלימות הגילוי ד"אתפריעו כל נהורין", "והי' לך הוי' לאור עולם"⁸.

עיניו הרוחניות של יהודי רואות כבר את הגאולה

ב. מזה מובן הלימוד עתה מ"בא אל פרעה":

דובר כמ"פ שכבר "כלו כל הקיצין"⁹ וכבר סיימו הכל, והגאולה היתה צריכה לבוא כבר מזמן, ומפני טעמים שאינם מובנים כלל וכלל עדיין לא באה.

מזה מובן, שעכ"פ כעת, צריכה הגאולה לבוא תיכף ומיד ממש. ובלשון העולם: זהו הזמן הכי נעלה ("די העכסטע צייט") לגאולה האמיתית והשלימה!

ולהעיר, שבלשון "הזמן הכי נעלה" ("העכסטע צייט") מרומז תוכן הגאולה – ש"זמן" הקשור עם מדידה והגבלה (עבר הוה ועתיד), נעשה "הזמן" הכי נעלה, באופן שאין למעלה הימנו. כלומר, שהגבול (זמן) עצמו נעשה בלי גבול (הכי נעלה), עד לאופן שנעשים דבר אחד ממש, ע"ד המדובר לעיל בענין "אתפריעו כל נהורין".

ואדרבה: עיקר ההדגשה בזה היא על הגבול של "זמן" גשמי – כי ברוחניות הענינים (עד לדרגות "הכי נעלות") יש כבר שלימות הענינים עד גם השלימות דגאולה (רוחנית), עיניו הרוחניות של יהודי רואות כבר את הגאולה; כעת צריך להיות פתיחת העינים הגשמיות, שגם הם יראו את הגאולה כפי שהיא בגלוי לעיני בשר בזמן הזה.

וכמובן גם בפשטות: עיקר הגעגועים לגאולה הם לא כל כך מצד הרוחניות והנשמה, כי מצד רוחניות הענינים הנשמה בשלימות וכל הענינים בשלימות (והגם שיהודי נמצא נשמה בגוף בעולם הזה הגשמי, הרי מצד הנשמה והרוחניות לא מורגש ("הערט זיך ניט אָן") חושך העולם), משא"כ מצד גשמיות הענינים של הגוף, שם בעיקר נרגש ההעלם והסתר, ובמילא

(9) סנהדרין צז, ב.

(7) ראה רמב"ם הל' מלכים פ"ח ה"י.

(8) ישעי' ס, יט.